

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Mikołaj Tomaszewski, SA Karol Ratajczak

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z zarzutów dłużnika J. S. (1) przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji

w przedmiocie wyłączenia od rozpoznania sprawy Sędziów Sądu Rejonowego w Pile: A. K., K. K., A. S., M. P. (1), J. P., S. K., K. S., A. B., J. S. (2), J. K., J. H., M. P. (2), B. G., D. M., J. B., J. W. i W. W.

na skutek zażalenia dłużnika J. S. (1)

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20 września 2012 r.

sygn. akt XII Co 108/12

oddala zażalenie.

Karol Ratajczak Jan Futro Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji oddalił wniosek J. S. (1) o wyłączenie wskazanych w nim sędziów Sądu Rejonowego w Pile od rozpoznania sprawy w przedmiocie zarzutów na plan podziału.

Wskazał, że nie zachodzi ustawowa podstawa do wyłączenia tych sędziów a także, że żadnego z nich sędziego – co wynika ze złożonych przez nich oświadczeń - nie łączy z żadną ze stron stosunek osobisty tego rodzaju, że mogłyby wywoływać wątpliwości, co do bezstronności sędziego.

Na postanowienie to zażalenie wniósł dłużnik podtrzymując swoje stanowisko, że sędziowie, którzy orzekali wcześniej w jego sprawach w Sądzie Rejonowym w Pile powinni być wyłączeni w obecnie toczącej się sprawie. Wskazał szereg sygnatur spraw, przeważnie karnych, w których orzekali sędziowie z P. co jego zdaniem uzasadnia wyłączenie ich – oraz wskazanych we sędziów Sądu Okręgowego w Poznaniu - od prowadzenia sprawy.

Powołał się także na fakt, że w postępowaniach karnych w 2011 r. sędziowie ci byli wyłączeni od prowadzenia ich spraw.

Jako podstawy wskazał przepisy dotyczące postępowania karnego - jego zdaniem - powodujące wyłączenie wskazanych sędziów od prowadzenia sprawy i to z mocy ustawy.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego postępowania i wyłączenie wskazanych sędziów Sądu Rejonowego od prowadzenia sprawy.

Rozpoznając zażalenie Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Przede wszystkim zauważyć należy, że sprawa niniejsza toczy się na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i te przepisy a nie przepisy kodeksu postępowania karnego mają w niej zastosowanie – także w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów.

Nie budzi wątpliwości, że nie zachodzi żadna z przyczyn wyłączenia sędziego z mocy ustawy. Mający w tym przedmiocie zastosowanie przepis art. 48 § 1 k.p.c. stanowi, że wyłączenie sędziego z mocy ustawy następuje:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałowa na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Nadto z mocy art. 386 § 5 k.p.c. w wypadku uchylecia wyroku (ale już nie postanowienia) i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sędzia uczestniczący w wydaniu uchylonego wyroku nie może w tej samej sprawie ponownie orzekać. Zakaz taki obowiązuje także w przypadku uwzględnienia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (art.398¹⁵ § 2 k.p.c.).

Skarżący żadnej z tych przesłanek nie wskazuje.

Natomiast, gdy chodzi o wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, art. 49 k.p.c. stanowi, że może to nastąpić wtedy, gdy „istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.”

Istnieją dwa kryteria oceny bezstronności sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełniona Protokołem nr (...).(Dz. U. z 1993 r. nr 61 poz.284): pierwsze polega na ustaleniu osobistych przekonań sędziego w danej sprawie, a drugie na upewnieniu się, czy osoba sędziego daje gwarancje pozwalające wykluczyć jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości w tym zakresie. W przypadku organu kolegialnego, oznacza to, że należy ustalić, czy abstrahując od osobistego postępowania któregokolwiek z sędziów, istnieją dające się ustalić fakty, które mogą poddawać w wątpliwość bezstronność organu. W tym zakresie, nawet zewnętrzne znamiona mogą mieć znaczenie. Wynika z tego, że przy ocenie, czy w danej sprawie można mówić o uzasadnionych podstawach do obaw o brak bezstronności organu, punkt widzenia osób twierdzących, iż organ nie jest bezstronny, ma znaczenie, ale nie jest decydujący. Decydujące jest natomiast, czy obawę można uznać za obiektywnie uzasadnioną.

Jeśli chodzi o kryterium subiektywne, domniemywa się osobistą bezstronność sędziego dopóki nie ma przeciwdowodu.

W sprawie niniejszej skarżący uzasadnia swój wniosek i zażalenie jedynie faktem toczących się uprzednio postępowań.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Karol Ratajczak Jan Futro Mikołaj Tomaszewski